

Editorial

Individualizace jako téma společenských věd

Bohulav Binka, Roman Vido, Radim Marada

Bylo by velmi lákavé uvést monotematické číslo *Sociálních studií* věnované individualizaci přehledem nejvýznamnějších filozofických, sociologických či psychologických konceptů individualizace či analýzou jejich základních referenčních rámců. Výklad Simmelovy teorie kvantitativní a kvalitativní individualizace, pojmová analýza Beckova kooperativního individualismu či polemika se systematizací teorií individualizace, kterou na počátku nového tisíciletí v knize *Das Individuum der Gesellschaft* předložil Mark Schroer, by možná leckterého sociologicky vzdělaného čtenáře potěšily, stejně jako by filozoficky orientovaného vzdělance k dalšímu čtení povzbudil odkaz na darmstädtskou přednášku T. W. Adorna *Individuum und Organization*, či (abychom zůstali na domácí půdě) výklad knihy brněnského filozofa Lubomíra Nového *Životní dráha jako sociologický problém* a rozbor poněkud pesimističtější laděného eseje Josefa Šafaříka *Člověk ve věku stroje*. Pozadu by samozřejmě nemohly zůstat individualizační koncepty psychologické či psychologizující, uvozené jmény C. G. Junga, E. Fromma, K. Gergena či M. Whitea.

Ovšem již uvedený výčet zlomku společenských vědců, kteří se zabývali a zabývají problémem individualizace ukazuje, o jak problematický úvod by se jednalo. Pouhé připomenutí textů jmenovaných autorů by svojí délkou významně překročilo standardní rozsah úvodního slova, a to jsme většinu postav, které k tématu individualizace mají co říci, jednoduše vynechali. Nelze jmenovat Simmela a opomenout Webera či Tönniese, připomenout Adorna a ignorovat Horkheimera i Marcuseho, odkázat na Gergena a vynechat Foucaulta i Brunnera. Rezignovali jsme proto na takové úsilí a namísto analýzy daného konceptu nebo analýzy analýz tohoto konceptu nabízíme základní informaci o tom, co čtenáři a čtenářky mohou na dalších stránkách nalézt. Naším cílem bylo poskytnout v tomto čísle místo těm zákoutím a prostorům společenských věd, ve kterých téma individualizace ještě nebylo tematizováno, nebo bylo tematizováno jen velmi okrajově. A dále takovým textům, které k analýze individualizace přistupují z dosud nepříliš využitých nástupních prostorů.

Do první kategorie se řadí texty z environmentalistiky, vědního oboru tématem individualizace dosud nepříliš zasaženého, jak dokazují sociologicky poučený a v dějinách environmentalistiky poprvé tuto problematiku systematizující esej Hany Librové *Čtyři dimenze individualismu v environmentální perspektivě* i přehledová studie Vojtěcha Pelikána *Individualizace, individualismus a environmentální témata v sociologické a environmentální*

literatuře. Obě teoretické studie pak vhodně doplňuje text Zuzany Tůmové-Krautové, založený na terénním výzkumu mezi environmentálně orientovanými domácnostmi *Spotřeba domácností a proces individualizace v environmentální perspektivě*. Blok, který otevírá v české i světové odborné literatuře chybějící spojení individualizace – environmentalismus doplňuje stat' Jany Obrovské *Duchovní dimenze waldorfské pedagogiky optikou reflexivní modernity* a esej Michaely Pyšňákové „*Konformní nekonformisté*“ – *konceptualizace současné podoby mainstreamové mládeže a její relevance pro sociologii mládeže*, které předkládají zajímavé sociologické vhledy do oblastí, které nepatří v badatelské obci mezi ty ostře sledované.

Právě publikované číslo *Sociálních studií* patří k těm skromnějším z hlediska jeho rozsahu, přesto věříme, že tato skutečnost bude v očích vás čtenářů a čtenářek dostatečně vyvážena kvalitou obsahu předložených textů.